

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Asiel en Migratie

> Retouradres Postbus 11 9560 AA TER APEL

De Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Postadres
Postbus 11
9560 AA TER APEL

Contactpersoon

T ()
E www.ind.nl/stukken-opsturen

Algemene informatie
www.ind.nl

T +31 88 043 05 00
werkdagen van 9.00 tot 17.00

V-nummer

Zaaknummer

Datum 27 augustus 2025
Betreft nationaliteit: Iraanse

Hoogedelgestrenge heer, vrouwe,

Hierbij doe ik u de reactie van de Minister toekomen op de vragen welke uw Afdeling bij brief van 16 juli 2025 aan de Minister heeft gesteld.

Vraag 1

Actuele informatie over afvalligen in Iran en het risico die afvallige vreemdelingen lopen om na terugkeer te worden gemonitord door de Iraanse autoriteiten.

Bekering van Islam naar het christendom is verboden in Iran. Het is echter niet aannemelijk dat iedere afvallige die naar Iran terugkeert, te vrezen heeft voor vervolging. De Iraanse maatschappij seculariseert namelijk in toenemende mate. Dat betekent dat de Iraanse maatschappij steeds minder religieus wordt. Dit blijkt onder andere uit het algemeen ambtsbericht inzake Iran van 29 september 2023¹. Daarom komt iemand die zich heeft afgewend van de islam niet op voorhand in de problemen. Iraniërs worden maatschappelijk niet gedwongen om islamitische rituelen te volgen, zoals het rituele gebed². Iemand die de islam niet praktiseert, zal daar dan ook meestal geen problemen mee krijgen. De vreemdeling dient daarom individueel aannemelijk maken dat hij bij terugkeer naar Iran te vrezen heeft vanwege zijn afvalligheid.

Er zijn geen officiële regels voor wat de Iraanse autoriteiten onder afvalligheid verstaan. Dit begrip is niet als zodanig opgenomen in het Islamitische Wetboek van Strafrecht. Onder geestelijken en islamitische geleerden is geen overeenstemming over de definitie en strafbaarheid van afvalligheid. Artikel 167 van de Iraanse grondwet stelt dat wanneer een wet niet voorziet in een bepaald onderwerp, een rechter zich kan wenden tot de islamitische jurisprudentie en op basis daarvan tot een eigen oordeel kan komen.

¹ Iran: Algemeen Ambtsbericht van september 2023, pp 84-85.

² Idem.

Dit maakt het mogelijk dat een rechter op basis van een eigen interpretatie van de islamitische rechtsbronnen en fatwa's iemand kan bestraffen voor afvalligheid. Een aanklacht wegens afvalligheid komt in de praktijk echter zelden voor³.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Uit het rapport Country Focus, Country of Origin Information Report van juni 2024⁴ van EUAA blijkt het volgende. De Iraanse autoriteiten hebben zich terughoudend opgesteld om afvalligheid als misdrijf in het Wetboek van Strafrecht vast te leggen uit angst voor internationale kritiek⁵. Volgens artikel 167 van de Iraanse Grondwet kunnen rechters zich echter beroepen op de sharia in zaken die niet onder de gecodificeerde wet vallen en bekeerlingen uit de islam toch van 'afvalligheid' beschuldigen⁶. Bij gebrek aan een specifieke wet moet de rechter vonnissen vellen 'op basis van gezaghebbende islamitische bronnen en authentieke *fatawa*' (vonnis)⁷. Dit biedt 'ruimte voor sancties op grond van de islamitische wet voor afvalligheid'⁸.

Volgens het jaarverslag van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (USDOS) uit 2023 over religieuze vrijheden in Iran, beschouwt de sharia, zoals geïnterpreteerd door de overheid, 'beking van de islam als afvalligheid, een misdaad die met de dood bestraft kan worden, en 'zijn de enige erkende bekeringen van andere religies tot de islam'. Bovendien illustreerde dezelfde bron dat 'de overheid alleen het christendom erkent van burgers die Armeens of Assyrisch christen zijn, omdat de aanwezigheid van deze groepen in het land dateert van vóór de islam, of van burgers die kunnen bewijzen dat zij of hun familie christen waren vóór de revolutie van 1979'⁹.

Lopen afvalligen na terugkeer het risico te worden gemonitord?

Volgens het algemeen ambtsbericht van september 2023 lopen teruggekeerde asielzoekers het risico om te worden gemonitord door de Iraanse autoriteiten. Het is niet bekend voor hoe lang iemand wordt gevolgd na terugkeer in Iran, als hiervan sprake is. Evenmin is bekend hoe intensief iemand wordt gevolgd. Een bron noemde als voorbeeld de zaak van de Brits-Iraanse Nazanin Zaghari-Ratcliffe, die op 16 maart 2022 vrijkwam na een gevangenisstraf van vijf jaar. Vanaf het moment dat zij op de luchthaven in Iran aankwam, begonnen de autoriteiten haar te volgen. Deze volgoperatie duurde drie maanden. Deze informatie was naar buiten gekomen omdat beelden hiervan in een televisieshow werden getoond¹⁰.

Volgens bronnen werd de christelijke bekeerling Laleh Saati, die in 2017 naar Iran was teruggekeerd, op 13 februari 2024 door de Iraanse autoriteiten in Teheran gearresteerd en naar de gevangenis gebracht nadat ze vóór haar arrestatie meerdere keren was opgeroepen. Saati, die in een kerk in Maleisië was gedoopt, 'was in Iran veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf wegens "handelen tegen de nationale veiligheid door contacten te onderhouden met 'zionistische' christelijke organisaties". Bronnen voegden eraan toe dat Saati naar verluidt ongeveer drie weken lang werd ondervraagd, gedurende welke tijd foto's en video's van haar christelijke activiteiten en doop in Maleisië haar

³ Idem, pagina 83.

⁴ Country of Origin Information: Iran – Country Focus

⁵ Apostasy never codified in Iranian law 'due to international pressure' – Article 18.

⁶ Iran – Article 18

⁷ اساسی حقوق کی مفاهیم - اول فصل Iran, The Constitution of the Islamic Republic of Iran.

⁸ Iran – Article 18

⁹ 2024_08 EUAA COI Query Response Q54 Iran Situation of Christian Returnees

¹⁰ Iran: Algemeen ambtsbericht september 2023, pagina 116.

werden voorgelegd als bewijs van haar "misdaad". Een lokale nieuwsbron voegde er in mei 2024 aan toe dat Saati de toegang tot medische voorzieningen en gespecialiseerde onderzoeken in de gevangenis werd ontzegd¹¹. Over het risico om na terugkeer te worden gemonitord heeft het EUAA vorig jaar weinig informatie kunnen vinden¹².

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Vraag 2

Welke risico's lopen afvalligen bij terugkeer?

Terugkerende Iraniërs worden bij aankomst op het vliegveld gecontroleerd. Dat zal gezien de aantallen niet bij iedereen zijn in de vorm van een ondervraging. De meeste Iraniërs die aankomen op het vliegveld hebben geen politieke en/of religieuze issues met de Iraanse autoriteiten. Het is niet zichtbaar dat een terugkerende Iraniër een afvallige is. Wie wel en wie niet ondervraagd gaat worden, hangt af van het profiel. Er moet voor de Iraanse autoriteiten een reden zijn om iemand te ondervragen zoals signalering in het systeem, langdurig verblijf in het buitenland zonder duidelijke reden (werk, studie), illegale uitreis.

In dit kader verwijst de minister naar paragraaf 5.2 en verder van het ambtsbericht van september 2023¹³.

"Volgens verschillende bronnen kwam het voor dat migranten die terugkeerden bij aankomst problemen kregen van de zijde van de autoriteiten. Daarbij ging het onder meer om Iraniërs met een dubbele nationaliteit (zie paragraaf 5.2.8). Een bron kon desgevraagd geen specifieke aantallen noemen, maar gaf wel aan dat het om tientallen of misschien wel meer gevallen ging. Daar komt bij dat er volgens een bron sprake is van willekeur. Volgens een andere bron worden sommige terugkeerders bij aankomst meteen aangehouden. In de meeste gevallen worden zij daarna op borgtocht vrijgelaten. Een andere bron noemde een zaak van een echtpaar met een dubbele nationaliteit. De autoriteiten hielden hen bij aankomst aan en ondervroegen hen over hun activiteiten in hun land van verblijf. Nadat zij op borgtocht waren vrijgekomen, vertrokken zij uit Iran. Soms maakten de autoriteiten ook melding van dergelijke zaken. Zo meldden ze dat zij op 4 april 2023 een voormalig lid van de Volksmoedjahedien (Mojahedin-e Khalq) bij aankomst in Iran hadden gearresteerd. Dit kon echter niet geverifieerd worden. Het kwam ook voor dat terugkeerders die na aankomst op het vliegveld waren toegelaten tot Iran, alsnog strafrechtelijk werden vervolgd door de Iraanse autoriteiten (zie paragraaf 5.2.8)

(...)

De Iraanse autoriteiten ondervragen niet iedere Iraniër die terugkeert. Volgens een bron liepen Iraniërs met een dubbele nationaliteit in de verslagperiode meer risico op ondervraging bij terugkeer dan anderen. Het kwam voor dat de autoriteiten mensen die buiten Iran woonden en/of een dubbele nationaliteit hadden uit de rij bij de paspoortcontrole haalden en naar een kamer meenamen. Ze vroegen vervolgens naar hun beroep en hoeveel geld zij hadden. Daarbij controleerden ze de inhoud van hun laptop, mobiele telefoon en harddrive. De mensen moesten ook hun wachtwoorden

¹¹ Situation of returnees from Western countries who converted from Islam to Christianity, including those who have a family with a Christian spouse and children; treatment by the state 9 August 2024

https://www.ecoi.net/en/file/local/2113439/2024_08_EUAA_COI_Query_Response_Q54_Iran_Situation_of_Christian_Returnees.pdf

¹² Idem.

¹³ Vanaf pagina 114 e.v.

geven. De indruk bestond dat dit niet willekeurig gebeurde, maar dat de autoriteiten op voorhand wisten wie zij moesten controleren. Deze ondervragingen duurden soms wel vier uur. Om eventuele problemen bij terugkeer te voorkomen reisden sommige Iraniërs enkel met hun Iraanse paspoort naar Iran en meldden ze niet dat ze ook nog een andere nationaliteit hadden.

(...)

Religieuze achtergrond speelt volgens een bron bij terugkeer op zichzelf geen rol. Volgens een andere bron speelt deze achtergrond doorgaans geen rol omdat iemands religie niet wordt vermeld in het paspoort of op de nationale identiteitskaart en de autoriteiten op de luchthaven doorgaans niet naar de geloofsovertuiging vragen. Het kan wel een rol spelen als de autoriteiten weten dat iemand in het buitenland van religie is veranderd. Volgens weer een andere bron stellen de autoriteiten in sommige gevallen vragen aan de terugkeerder als zij weten dat diegene is bekeerd tot het christendom of als zij weten dat die een bekering tot het christendom als motief heeft gebruikt bij een asielaanvraag. Volgens een andere bron kan het zijn dat de autoriteiten hiervan op de hoogte zijn, maar daar verder geen aandacht aan besteden".

De autoriteiten van de Islamitische Republiek treden streng op tegen leden van de Iraanse diaspora die deelnemen aan protestbijeenkomsten buiten Iran, zo onthult IranWire¹⁴. Sinds de dood van Mahsa Amini zijn er talloze incidenten aan het licht gekomen, waaronder arrestaties wegens spionage, ondervragingen op luchthavens, inbeslagname en onderzoek van mobiele telefoons en laptops, inbeslagname van paspoorten en meldingen van Iraniërs die in het buitenland wonen en die worden benaderd voor spionage. Recente ontwikkelingen suggereren echter dat veiligheidsinstellingen hun aandacht hebben verlegd naar personen die deelnamen aan een anti-Islamitische Republiek-bijeenkomst in Berlijn op 22 oktober 2022.

IranWire heeft interviews gehouden met 17 personen van wie de paspoorten en elektronische apparaten de afgelopen twee weken op verschillende Iraanse luchthavens in beslag zijn genomen. Ondanks de retoriek van verschillende Iraanse functionarissen die de terugkeer van in het buitenland verblijvende Iraniërs toejuichten, zijn de paspoorten, mobiele telefoons, laptops en andere elektronische apparaten van Iraniërs die deelnamen aan de demonstratie in Berlijn op de luchthaven van Teheran in beslag genomen. In ruil daarvoor ontvingen ze een ontvangstbewijs met de datum waarop de inbeslagnames plaatsvonden en het adres van het Algemeen Paspoortkantoor.

Uit het voorgaande komt naar voren dat bij terugkeer een mogelijke ondervraging op de luchthaven door de autoriteiten vooral afhangt van het bij de autoriteiten bekende profiel van de vreemdeling.

Vraag 3 Ondertekenen verklaring

De vraag of van een vreemdeling mag worden verlangd dat hij op de luchthaven van Teheran een verklaring ondertekent, waarbij hij aangeeft nog moslim te zijn, hangt af van de manier waarop de vreemdeling zijn afvalligheid heeft geuit in Iran, hoe hij dat in Nederland doet en hoe hij dat wenst te gaan doen bij terugkeer.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

¹⁴ Iran Wire Crackdown on Diaspora Dissenters: Surge in Passport Seizures at Iranian Airports February 20, 2024 <https://iranwire.com/en/features/125545-crack>.

In het informatiebericht 2023/35 is onder meer bepaald dat bij een vreemdeling van wie de afvalligheid geloofwaardig is geacht, de minister conform werkinstructie (WI) 2022/3 dient te onderzoeken en beoordelen of de uitingen van afvalligheid die ervoor zouden zorgen dat hij in de negatieve aandacht zal komen te staan, van belang zijn voor het behoud van de religieuze identiteit. Ook moet worden onderzocht en beoordeeld hoe en waarom de vreemdeling in het land van herkomst uiting gaf aan zijn overtuiging en hoe hij dit in Nederland heeft gedaan, als ook of en waarom hij dit bij terugkeer (anders) zou willen doen en of dit geloofwaardig is. Als de vreemdeling in het land van herkomst en in Nederland zijn afvalligheid terughoudend of niet actief heeft geuit, dan is het in beginsel niet aannemelijk dat de vreemdeling in het geval van een eventuele ondervraging door de autoriteiten op de luchthaven zal verklaren dat hij afvallig is. In dit geval is er, anders gezegd, in beginsel namelijk geen blijk dat dit voor de vreemdeling van belang is voor het behoud van zijn religieuze identiteit.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Voor zover in deze situatie met het ondertekenen van een verklaring een vorm van terughoudendheid wordt verlangd, is van belang dat niet elke aantasting op het recht van godsdienstvrijheid een daad van vervolging is die verplicht tot het verlenen van een vluchtelingenstatus. Alvorens van een daad van vervolging kan worden gesproken, moet de daad immers zo ernstig van aard zijn of zo vaak voorkomen dat zij een ernstige schending vormt van de grondrechten van de mens. Het enkele ondertekenen van een formulier op het moment van inreis waarin men verklaart moslim te zijn, kan naar het oordeel van de minister niet worden beschouwd als een ontoelaatbare aantasting van het recht op godsdienstvrijheid. Niet iedere vorm van terughoudendheid houdt per definitie en zonder uitzondering een daad van vervolging in die verplicht tot het verlenen van een vluchtelingenstatus.

Het is niet aannemelijk dat voor de vreemdeling die zijn afvalligheid eerder (in Nederland) niet of nauwelijks uit, door het ondertekenen van de verklaring een onhoudbare situatie ontstaat waardoor dit een daad van vervolging behelst, zoals bedoeld in artikel 9 van de Kwalificatierichtlijn (2011/95/EU) en die noopt tot het verlenen van internationale bescherming.

In het arrest van 5 september 2012 (Y en Z)¹⁵ heeft het Hof van Justitie voor recht verklaard dat niet elke aantasting van het recht op godsdienstvrijheid die artikel 10, eerste lid, van het Handvest schendt reeds een daad van vervolging vormt in de zin van artikel 9 van de Kwalificatierichtlijn. Een daad van vervolging kan het resultaat zijn van een uiterlijke beleving van de vrijheid en bij de beoordeling of een aantasting van het recht op godsdienstvrijheid die artikel 10, lid 1, van het Handvest schendt een 'daad van vervolging vormt', de bevoegde autoriteiten, gelet op de persoonlijke situatie van de betrokkene, moet onderzoeken of deze op grond van de uitoefening van de vrijheid in zijn land van herkomst een werkelijk gevaar loopt om met name te worden vervolgd of te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen of straffen die afkomstig zijn van een van de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde actoren.

Het ondertekenen van een formulier op het moment van inreis, waarin men verklaart moslim te zijn, kan naar het oordeel van de Minister niet worden beschouwd als een ontoelaatbare aantasting van het recht op

¹⁵ [EUR-Lex - 62011CJ0071 - EN - EUR-Lex](#) ECLI:EU:C:2012:518.

godsdienstvrijheid en iemand zijn religieuze identiteit wanneer iemand al nooit actief uiting heeft gegeven aan die identiteit. Het is niet aannemelijk dat voor de vreemdeling die zijn afvalligheid eerder niet of nauwelijks uit, door het enkele ondertekenen van de verklaring dat hij moslim is, een administratieve handeling, een situatie ontstaat waardoor dit een daad van vervolging behelst die noopt tot het verlenen van internationale bescherming.

Gelet op het voorgaande meent de Minister dat de werkwijze als verwoord in het IB 2023/35 in overeenstemming is met het arrest van het Hof van Justitie van 5 september 2012.

Vraag 4 *Monitoring van terugkeerders die zijn ondervraagd.*

Hier is weinig informatie over te vinden. Volgens een bron lopen teruggekeerde asielzoekers het risico om te worden gemonitord door de Iraanse autoriteiten. Het is niet bekend voor hoe lang iemand wordt gevolgd na terugkeer in Iran, als hiervan sprake is. Evenmin is bekend hoe intensief iemand wordt gevolgd. Een bron noemde als voorbeeld de zaak van de Brits-Iraanse Nazanin Zaghari-Ratcliffe, die op 16 maart 2022 vrijkwam na een gevangenisstraf van vijf jaar. Vanaf het moment dat zij op de luchthaven in Iran aankwam, begonnen de autoriteiten haar te volgen. Deze volgoperatie duurde drie maanden. Deze informatie was naar buiten gekomen omdat beelden hiervan in een televisieshow werden getoond¹⁶. Er is een geval bekend van een Iraans-Amerikaans journalist die zes maanden na terugkeer in Iran alsnog werd gearresteerd¹⁷ en aan wie tien jaar gevangenisstraf is opgelegd wegens samenwerking met een vijandige regering.

In 2007 keerde een voormalig radiopresentator van Farda, Parnaz Azima, kort terug naar Iran om haar zieke moeder te bezoeken. Haar paspoort werd op de luchthaven in beslag genomen. De autoriteiten verboden haar het land te verlaten en riepen haar herhaaldelijk op voor verhoor door de veiligheidstroepen. Uiteindelijk werd ze op borgtocht vrijgelaten en mocht ze acht maanden later het land verlaten¹⁸.

Vraag 5 *Beleid van andere EU-lidstaten ten aanzien van afvalligen uit Iran.*

Inzake de vijfde vraag van uw Afdeling heeft de minister middels GDISC¹⁹ aan de andere lidstaten gevraagd hij zij hun beleid voor terugkeer van afvalligen hebben ingevuld.

Aan die landen is gevraagd of zij afvalligen beschouwen als een risicoprofiel, of bekend is welke problemen zij kunnen ondervinden bij terugkeer en of zij na inreis in Iran door de Iraanse autoriteiten worden gemonitord. Acht landen hebben hierop gereageerd. Deze EU lidstaten beschouwen afvalligen in het algemeen niet als risicogroep/profiel.

Verder kwam uit het onderzoek het volgende naar voren.

¹⁶ Pagina 116. Algemeen ambtsbericht Iran van september 2023.

¹⁷ <https://www.voanews.com/a/iran-sentences-iranian-american-journalist-to-10-years-in-prison/7901304>.

¹⁸ Idem als 14.

¹⁹ General Directors' Immigration Services Conference. Netwerk van EU lidstaten waarbij informatie over beleid kan worden gedeeld.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Afvalligheid (van de islam) is illegaal in Iran. Niet-moslims worden juridisch en economisch gediscrimineerd. Volgens de klassieke islamitische wet kan afvalligheid met de doodstraf worden bestraft (althans voor mannen).

In de praktijk wordt echter aangenomen dat de Iraanse autoriteiten geen actie ondernemen tegen mensen die simpelweg hun geloof afzweren zonder publiekelijk atheïsme te bepleiten of de islam te denigreren. Elk geval wordt individueel beoordeeld, met de nadruk op de echtheid van de afvalligheid van de aanvrager, de mate van publieke blootstelling of profilering, en of de aanvrager conflicten heeft die kunnen leiden tot vervolging door de Iraanse autoriteiten. De risicobeoordeling moet ook omvatten of de aanvrager zich zodanig heeft ingezet voor zijn of haar afvalligheid dat dit de aandacht van de autoriteiten zou kunnen trekken. Aanvragers die de islam hebben verlaten – met name in het kader van bekering tot het christendom – kunnen echter binnen een risicocategorie vallen, afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

De meeste gevallen, zo gaf een lidstaat aan, hebben betrekking op bekering tot het christendom en slechts een zeer klein aantal op afvalligen.

Er wordt een individuele beoordeling gemaakt van hoe het handelen, de wereldvisie en de zichtbaarheid van de mening van de aanvrager op de vervolgende actor overkomen, en er wordt rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van elke aanvrager.

Elk geval wordt individueel beoordeeld en getoetst aan relevante landeninformatierapporten en de EUAA-landenrichtlijnen voor Iran.

Volgens een lidstaat worden afvalligen niet specifiek door de staat aangepakt. Afvalligen die zich bekeerd hebben, lopen mogelijk risico als de autoriteiten op de hoogte zijn van hun aanwezigheid en ze een positie in een religieuze gemeenschap bekleden.

Eén van de lidstaten gaf aan dat het landenbeleid ten aanzien van afvalligen in overeenstemming is met de EUAA Country Guidance (CG) over Iran, waar afvalligen als een risicogroep worden beschouwd. In paragraaf 3.3 in de CG over Iran staat onder meer dat een gegronde vrees voor vervolging in het algemeen gerechtvaardigd zou zijn voor personen die door de Iraanse autoriteiten worden beschouwd als schuldig aan godslastering en/of afvalligheid, inclusief bekeerlingen. Bij de individuele beoordeling of er een redelijke kans is dat atheïsten vervolgd zullen worden, moet rekening worden gehouden met omstandigheden die het risico beïnvloeden, zoals: de aard en zichtbaarheid, de woonplaats en de regio, politieke overtuiging, etniciteit en gender.

Voor wat de risico's betreft die Iraniërs lopen bij terugkeer werd aangegeven dat hier weinig over bekend is over de procedures waarmee terugkeerders te maken krijgen bij (her) inreis naar Iran. Uit rapporten van landen van herkomst blijkt echter dat personen die reizen met een laissez-passer, personen met verdachte profielen (illegale grensoverschrijders, personen op opsporingslijsten en personen die anderszins op de radar van de autoriteiten staan) en personen met een dubbele nationaliteit een bijzonder risico lopen om bij terugkeer te worden ondervraagd. Afvalligen lopen het risico te worden ondervraagd of vervolgd als ze tijdens hun verblijf in het buitenland publiekelijk hebben gepleit voor atheïsme.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Volgens een lidstaat zouden terugkeerders problemen met hun familie kunnen krijgen als ze op de hoogte zijn van de overtuigingen van de teruggekeerde (afhankelijk van de familie). Als de teruggekeerde een publieke figuur is, een belangrijke functie vervult binnen een groep kan hij of zij te maken krijgen met vervolging. Volgens een andere lidstaat kunnen Iraniërs die met een laissez-passager op de internationale luchthaven van Teheran reizen, worden ondervraagd over hun geloofsafval. Als de antwoorden de autoriteiten niet tevreden stellen of tot de conclusie leiden dat de Iraniër zich in het buitenland heeft bekeerd, zal de persoon worden onderworpen aan nader onderzoek, wat kan leiden tot een groter risico op vervolging.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Volgens een lidstaat is afvalligheid niet gecodificeerd als misdrijf in het Iraanse Wetboek van Strafrecht, maar wordt volgens de Iraanse interpretatie van de islamitische wet nog steeds bestraft met de doodstraf voor mannen en levenslange gevangenisstraf voor vrouwen. De Grondwet en het Wetboek van Strafrecht staan de handhaving van de islamitische wet toe wanneer hudud-misdrijven ('misdaden tegen God'), die niet in het Wetboek van Strafrecht worden genoemd, worden gepleegd. Formele veroordelingen wegens afvalligheid zijn zeldzaam geweest in de geschiedenis van de Islamitische Republiek. Toch zijn er regelmatig beschuldigingen van afvalligheid geweest, bijvoorbeeld tegen bekeerlingen, maar dan vaak gepaard gaande met beschuldigingen van misdrijven die verband houden met de nationale veiligheid. Volgens een rapport uit 2025 is er slechts één Iraniër bekend die in Iran is veroordeeld en geëxecuteerd voor het misdrijf afvalligheid: dominee Hossein Soodmand, die zich in 1990 tot het christendom bekeerde. De meest recente openbaar gemaakte zaak waarbij iemand ter dood werd veroordeeld wegens afvalligheid, was in 2010 (pastoor Yousef Nadarkhani), hoewel deze beslissing later werd vernietigd. Volgens hetzelfde rapport werden twee christenen die in 2024 in Iran werden vastgehouden, beschuldigd van afvalligheid.

In de praktijk hangt het risico voor een afvallige waarschijnlijk af van zijn of haar gedrag en of hij of zij publiekelijk uiting geeft aan ongelooft, atheïsme of een nieuwe religie. Wat christenen betreft, is de belangrijkste focus van de Iraanse regering het stoppen van de verspreiding van het christendom in het land. De autoriteiten richten zich daarom voornamelijk op christenen die de christelijke boodschap verspreiden, zoals leiders/organisatoren van huiskerken en mensen die evangeliseren of informatie over het christendom verspreiden onder moslims. De Iraanse autoriteiten beschouwen evangelisatie en de organisatie van huiskerken over het algemeen als een bedreiging voor de nationale veiligheid en als een stimulans voor de samenwerking met vijandige staten zoals de VS en Israël.

Afvalligen die zich niet bekeerd hebben, maar die ongelovig of atheïst zijn, zullen waarschijnlijk vooral het doelwit zijn als ze openlijk een atheïstische boodschap verspreiden of als ze de islam publiekelijk beledigen, wat strafbaar is. Bovendien is de kans groter dat afvalligen, zoals bekeerlingen en atheïsten die zich in groepen organiseren of samenkomen, negatieve aandacht van de Iraanse autoriteiten krijgen.

Gezien het grote aantal Iraniërs dat reist en het gerapporteerde hoge percentage ongelovigen, gaat een lidstaat ervan uit dat veel afvalligen (ongelovigen) de luchthaven van Teheran zonder problemen passeren.

Een andere lidstaat gaf aan dat wanneer zij hun afvalligheid niet verbergen, openlijk verklaren dat ze geen moslim meer zijn, en vooral als ze andere Iraniërs aanmoedigen om van religie te veranderen, kunnen ze in de gaten worden gehouden.

Directie Juridische Zaken
JZ Ondersteuningsteam Den
Haag

Datum
27-08-2025

V-nummer

Zaaknummer

Een lidstaat verwijst naar een recent rapport waarbij een geval wordt beschreven van een bekeerlinge die terugkeerde naar Iran nadat ze in 2017 asiel had aangevraagd in Maleisië. Na haar terugkeer werd zij meerdere keren ondervraagd door veiligheidsagenten. In 2024 werd zij veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf en 2 jaar reisverbod wegens handelen tegen de nationale veiligheid en contacten met "zionistische" christelijke organisaties. Het profiel, het gedrag en de contacten, evenals eerdere interacties met de Iraanse autoriteiten, zijn factoren die waarschijnlijk van invloed zijn op de vraag of een afvallige al dan niet wordt gemonitord.

Conclusie

De vraag welke mogelijke risico's afvalligen kunnen lopen bij terugkeer naar Iran hangt vooral af van de manier waarop zij uiting hebben gegeven aan die afvalligheid en de manier waarop zij dat willen gaan doen bij terugkeer. Van belang is of de autoriteiten hiervan op de hoogte zijn. Daarnaast moet er bij terugkeer voor de Iraanse autoriteiten een reden zijn om iemand te ondervragen zoals bekendheid bij de autoriteiten van de activiteiten in het buitenland, signalering in het systeem, langdurig verblijf in het buitenland zonder duidelijke reden (werk, studie), het hebben van een dubbele nationaliteit of een illegale uitreis.

Ik hoop hiermee uw vragen te hebben beantwoord.

Hoogachtend ,

De Minister van Asiel en Migratie,
namens deze,

Deze brief is automatisch verstuurd, daarom staat er geen handtekening onder.

J.P. Guérain